

Verslag van het bezoek van 20 t/m 31 mei 2006 aan China en Vietnam door medewerkers van het ministerie van Justitie.

Inleiding:

Doel van het bezoek aan China was met de centrale autoriteit aldaar, het China Center of Adoption Affairs (CCAA), te spreken over een aantal onderwerpen, te weten:

- de gevolgen van de ratificatie door China van het Haags Adoptieverdrag;
- in dit kader het voorleggen van een verzoek van de gemeente Den Haag om in de notariële akte bij de adoptie ook de geboorteplaats op te nemen;
- het door de Vereniging Wereldkinderen aangedragen onderwerp van kinderhandel in de provincie Henan, waar mogelijk ook kinderen in gezinnen van WK-ouders terecht zijn gekomen en
- de toekomstverwachtingen qua aantallen kinderen.

Het bezoek aan China:

Het bezoek begon met een vooroverleg op de Nederlandse ambassade met het Hoofd Consulaire Zaken (HCZ). Door het HCZ werd nog een - voor de ambassade belangrijk - bespreekpunt met CCAA aangedragen, te weten de mogelijkheid voor in China wonende Nederlanders (ex-pats) om aldaar te kunnen adopteren. Door de inwerkingtreding van de Wet conflictenrecht adoptie op 1 januari 2004, waardoor adopties van daar wonende kinderen door in China woonachtige personen in beginsel van rechtswege worden erkend en de kinderen ook direct Nederlander worden, zag hij mogelijkheden voor deze groep en had hij al enkele gesprekken gevoerd met de plv. Secretaris-Generaal van CCAA.

Op de ambassade hadden we ook een ontmoeting met een in China wonende Amerikaanse social worker die door CCAA geautoriseerd is om homestudies te doen bij ex-pats (tot nu toe alleen voor ouders uit de VS en Spanje). Met haar hebben we onder meer gesproken over de huidige situatie rond adoptie in China en de mogelijkheid om ook voor Nederlandse ex-pats de homestudy te verzorgen. Zij maakte ons overigens tijdens een latere ontmoeting ook nog attent op gevaar van loodvergiftiging bij geadopteerde Chinese kinderen. In de tehuizen schijnt tot voor kort gebruik te zijn gemaakt van loodhoudende verf die bij het afbladderen mogelijk door de baby's is ingeademd. Risico hiervan is dat de kinderen tot ongeveer hun zesde jaar hersenbeschadiging kunnen oplopen. Tijdige ontdekking door middel van bloedonderzoek en bestrijding met antibiotica kan dit voorkomen.

Tijdens ons bezoek aan CCAA werden we onder meer ontvangen door de secretaris-Generaal van CCAA en de eerder genoemde plv. Secretaris-Generaal.

Haags Adoptieverdrag:

Besproken is dat het verdrag alleen van toepassing is in gevallen waarin het verzoek is ingediend op of na de datum waarop het verdrag voor beide landen in werking is getreden, te weten 1 januari 2006. Dit betekent dat CCAA naar verwachting pas rond 2008 de eerste verzoeken uit Nederland zal ontvangen die onder het verdrag vallen. Alleen ten aanzien van verzoeken om een 2^e of volgende kind wordt verwacht dat dit al omstreeks juni 2006 zal zijn.

Omdat het voor CCAA lastig zal zijn te onderscheiden welke dossiers wel of niet onder het verdrag vallen is toegezegd de vergunninghouders hierop te wijzen. Er zal een standaardformulier worden ontworpen, zodat voor CCAA gemakkelijk te onderscheiden zal zijn op welke dossiers het verdrag van toepassing is. CCAA stemde hiermee in.

Opnemen van de geboorteplaats:

Naar aanleiding van een vraag van de gemeente Den Haag is aan CCAA verzocht om - met het oog op de inschrijving van de geboorteakte in het register voor buitenlandse geboorteaktes in Den Haag, in de akte ook de geboorteplaats op te nemen. Thans wordt in de Chinese stukken bij vondelingen alleen de vindplaats vermeld.

Door CCAA werd gewezen op het feit dat in de bijgevoegde stukken de plaats van het 'social welfare institute' waar het kind wordt binnengebracht, wordt vermeld. Men vroeg zich af of dit voldoende is.

Dezerzijds is aangegeven dat de aanname van de vestigingsplaats van het kindertehuis als geboorteplaats acceptabel is in die gevallen waar geen feitelijke geboorteplaats bekend of te achterhalen is. CCAA kon geen definitief uitsluitel geven of als (vermoedelijke) geboorteplaats in het vervolg de vindplaats opgenomen kan worden en zou het punt in beraad nemen.

Adoptie door in China wonende Nederlanders:

Na een nadere toelichting over de werking van de Wcad en de RWN bleek CCAA bereid verzoeken van Nederlandse ex-pats in behandeling te nemen. Als voorwaarde stelde CCAA wel dat er bij ieder dossier een verklaring van de Nederlandse ambassade wordt gevoegd met verwijzing naar de Wcad en de RWN. Ook wenste CCAA een verklaring van het ministerie van Justitie, waarin eenmalig de juistheid van die verklaring wordt bevestigd. Een vooraf voorbereid concept van zowel de verklaring van de ambassade als van het ministerie van Justitie werd door CCAA geaccordeerd. Hiermee is een jarenlang bestaand probleem opgelost.

Toekomstverwachtingen:

Aan CCAA is de vraag voorgelegd wat de verwachtingen zijn ten aanzien van het aantal kinderen dat in de nabije toekomst door aspirant-adoptiefouders in Nederland geadopteerd kan worden.

CCAA gaf aan de samenwerking met Nederland als zeer prettig te ervaren.

Nederland behoort tot de top vier van meest adopterende landen in China.

Vervolgens zette CCAA uiteen dat een aantal ontwikkelingen in dit kader van belang is.

1. De economische ontwikkelingen in China en de daarmee gepaard gaande stijgende welvaart. Een en ander zal tot gevolg hebben dat het aantal kinderen dat wordt afgestaan, zal afnemen. Ook zal hierdoor meer gebruik worden gemaakt van anticonceptiemiddelen.

2. Daarnaast verwacht men dat het aantal nationale adopties zal toenemen evenals pleegzorgplaatsingen.

3. Er zijn steeds meer landen geïnteresseerd in adoptie uit China. Tevens neemt het aantal verzoeken om toewijzing van een kind door reeds bekende landen toe.

Een concrete prognose in aantallen voor 2007 en 2008 kon men niet geven, maar de verwachting was wel dat het aantal van ca. 600 kinderen dat jaarlijks naar Nederland gaat, geleidelijk zal afnemen.

Leeftijden:

CCAA wees naar een brief aan de Nederlandse CA waarin werd aangegeven dat in China in beginsel alleen nog kinderen jonger dan 2 jaar voor adoptie beschikbaar komen. Men verzocht geen dossiers toe te sturen om toewijzing van oudere kinderen.

Naar aanleiding hiervan zijn de in Nederland geldende leeftijdsregels uitgelegd. Afgesproken werd dat de Nederlandse CA de vergunninghouders hierover zal informeren. Aan de vergunninghouders zal worden gevraagd na te gaan of er "niet bemiddelbare" dossiers aan China zijn toegestuurd. Zo dit het geval is, zal hen worden verzocht contact op te nemen met CCAA. Voor de toekomst zal aan vergunninghouders worden verzocht alleen "bemiddelbare" dossiers door te sturen. Als bemiddeling wordt beoogd voor oudere aspirant-adoptiefouders voor een special-need kindje, zullen vergunninghouders dat duidelijk moeten aangeven.

Kinderhandel:

Vanwege de gevoeligheid van het onderwerp zijn pas in de loop van het gesprek de geconstateerde onregelmatigheden in de provincie Henan en Changsha aan de orde gesteld. Door CCAA werd toegelicht dat het ging om een 65-tal gevallen waarin niet de juiste procedure is gevolgd. In plaats van eerst aangifte bij het politiebureau te doen, zijn de kinderen meteen naar het kindertehuis gebracht. Het betrof in alle gevallen vondelingen. De overtreders zijn gestraft en

vervangen. In al die gevallen waarin kinderen voor adoptie naar het buitenland zijn gegaan, zijn de ambassades van de betrokken landen geïnformeerd. Vastgesteld is dat geen van deze kinderen naar Nederland is gegaan.

Tijdens ons bezoek aan China kregen we ook een rondleiding door een kindertehuis aan de rand van Beijing. Het betreft een model-tehuis. Er worden social workers uit het hele land opgeleid. Het tehuis heeft de zorg over 1300 veelal special-needs kinderen, waarvan er 1100 in pleeggezinnen verblijven en 200 in het tehuis zelf. Wanneer een kind naar het tehuis wordt gebracht gaat het eerst 40 dagen in quarantaine en krijgt het de benodigde medische zorg. Vervolgens zijn er drie mogelijkheden: het kind komt beschikbaar voor (nationale) adoptie, pleegzorg (het tehuis behoudt het gezag, het betreft niet definitieve plaatsingen) of het kind blijft in het tehuis.

Conclusie:

Het bezoek aan China heeft ons inziens positief gewerkt voor de betrekkingen met dit land. De van beide kanten ingebrachte onderwerpen konden open en met respect voor elkaars positie worden besproken. Met betrekking tot het Haags Adoptieverdrag zijn heldere afspraken gemaakt over de inwerkingtreding van het verdrag tussen China en Nederland en over de behandeling van dossiers in dat kader.